

Załącznik do Uchwały Nr XIX/386/2003
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 30 grudnia 2003 roku

***„Ogólna Strategia Zrównoważonego Rozwoju
Dąbrowy Górniczej
do roku 2006”***

MISJA MIASTA

Ostatecznym celem wszystkich działań są ludzie i dla nich, dla wspomagania ich wysiłków w gospodarce, życiu społecznym i kulturalnym, dla ich wolności i dla ich zdolności winny być kreowane modele rozwojowe.

WIZJA PRZYSZŁOŚCI MIASTA

Dąbrowa Górnicza stanie się w przyszłości miastem odgrywającym pierwszoplanową rolę w Aglomeracji Górnośląskiej i województwie śląskim. Pozycję tę osiągnie poprzez modernizację i racjonalny rozwój potencjału wytwórczego zlokalizowanego w sektorze publicznym i prywatnym, wytwarzającego w bezpiecznych dla środowiska technologiach wysokiej jakości wyroby dystrybuowane na krajowe i zagraniczne rynki zbytu.

Uzupełnienie działalności wytwórczej stanowić będzie rozbudowana sieć placówek infrastruktury społecznej o zróżnicowanym profilu, dysponująca nowoczesnym zapleczem, zapewniającym wysoką jakość usług i dostęp do szerokiego ich wachlarza.

Rolę dominującą spełniać będą usługi edukacyjne umożliwiające kształcenie na wszystkich poziomach nauczania, łącznie z poziomem wyższym i systemem studiów podyplomowych. Działalność oświatowa wspomagana będzie przez instytucje i placówki kultury, oferujące bogaty program imprez artystycznych i rozrywkowych.

Funkcjonowanie w mieście podmiotów wytwórczych i szeroko rozwiniętych usług w połączeniu z wykorzystaniem turystycznych i rekreacyjnych walorów miasta tworzyć będzie warunki dla stabilizacji rynku pracy i powstawaniu na nim miejsc zarówno dla doświadczonych, zdolnych do przekwalifikowania się pracowników, jak i ludzi młodych, wykształconych z dynamiczną osobowością.

Wyniki badań socjologicznych przeprowadzonych w ramach prac nad „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta” wskazują, iż w opiniach respondentów uznanych, na podstawie odpowiednich kryteriów, za ekspertów społecznych Dąbrowa Górnicza powinna być miastem przyjaznym ludziom, atrakcyjnym dla nich, dobrze i sprawnie zarządzanym, bezpiecznym, czystym i zielonym. Ponadto powinna być miastem bezpieczeństwa socjalnego zapewniającym każdemu pracę i warunki godnego życia oraz ośrodkiem życia kulturalnego i miastem, w którym można się samorealizować.¹

---

¹ Zapisy dotyczące misji i wizji nie zostały zmienione i pochodzą z pierwotnej wersji „Ogólnej Strategii Rozwoju Dąbrowy Górniczej do roku 2006”

Priorytet strategiczny nr 1

WZROST POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ KWALIFIKACJI SPOŁECZEŃSTWA MIASTA Z RÓWNOCZESNYM ROZWOJEM ICH ZDOLNOŚCI ADAPTACYJNYCH DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ WARUNKÓW SPOŁECZNO – GOSPODARCZYCH.

Poziom wykształcenia mieszkańców miasta będzie znacząco oddziaływać na rozwój gospodarki, usług oraz kultury. Wymaga to wzmocnienia możliwości i systemów szkoleniowych z równoczesną poprawą jakości edukacji w mieście. Zasadnym wydaje się zintensyfikowanie działań dotyczących funkcjonowania szkolnictwa wyższego oraz usprawnienia funkcjonowania miejskiego systemu kształcenia ustawicznego i doskonalenia zawodowego. Podniesienie wykształcenia mieszkańców przyczyni się do wzrostu poziomu ich kwalifikacji zawodowych.

Miasto cechuje się zbyt niskim poziomem osób z wyższym i średnim wykształceniem zgodnym z zapotrzebowaniem płynącym z rynku pracy.

Rozwój szkolnictwa wyższego opartego na funkcjonującej w mieście Wyższej Szkole Biznesu i oddziale zamiejscowym Politechniki Śląskiej nie jest w stanie zapewnić miastu zróżnicowaną zawodowo kadrę osób z wyższym wykształceniem. Ponieważ szkoły te w pełni nie zaspokajają popytu na studia wyższe i podyplomowe, miasto powinno wspierać działania zmierzające do rozwoju instytucji oświatowych poszerzających ofertę edukacyjną miasta.

Działania strategiczne odnoszące się do przedmiotowego priorytetu nastawionego na wzrost poziomu wykształcenia oraz kwalifikacji społeczeństwa będą koncentrować się na wspieraniu istniejących szkół w gminie w zakresie poszerzenia bazy, formy i specjalności kształcenia uczniów.

Należy dążyć do ścisłego powiązania kierunków kształcenia na poziomie średnim i zawodowym z potrzebami miasta i regionu z prognozowanymi zmianami na rynku pracy. Istotnym jest ukierunkowanie ich na szerokoprofilowe specjalności przy równoczesnym odchodzeniu od kształcenia w wąskich specjalnościach.

Edukacja jest bowiem elementem uelastyczniania rynku pracy, a wysoko wyedukowany potencjał ludzki należy do podstawowych atutów miasta oraz jest motorem jego długofalowego rozwoju.

Działania powinny zostać skoncentrowane na zwiększeniu możliwości dostosowawczych zasobów ludzkich do dynamicznych zmian specjalizacji i zawodów w zależności od etapu życia i sytuacji na rynku pracy. Wszechstronny rozwój zasobów ludzkich będzie miał pozytywny wpływ na zatrudnienie poprzez dostosowanie kwalifikacji mieszkańców gminy do wymogów europejskiego rynku pracy.

Rozwój zdolności adaptacyjnych mieszkańców do zmian społecznych i gospodarczych wymaga kształcenia ustawicznego umożliwiającego podnoszenie posiadanych kwalifikacji oraz reorientację zawodową mieszkańców. Działania te przyczynią się do ograniczenia negatywnych skutków procesów restrukturyzacji w mieście i regionie. Regionalny system kształcenia ustawicznego oraz orientacji zawodowej powinien być tworzony na bazie już istniejących placówek edukacyjnych oraz jednostek monitorujących zmiany na regionalnym rynku pracy.

Cel strategiczny 1

Podniesienie ogólnego poziomu wykształcenia mieszkańców miasta i kwalifikacji zawodowych społeczności lokalnej oraz pełna dostępność młodzieży do szkolnictwa średniego i wyższego zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Kierunek 1

Pełne wykorzystanie możliwości sieci szkolnictwa w zakresie upowszechniania edukacji na szczeblu ponadgimnazjalnym.

Kierunek 2

Powiększenie możliwości dostępu do uzyskania wykształcenia wyższego poprzez wspieranie uczelni funkcjonujących na terenie miasta i stworzenie dogodnych warunków sprzyjających tworzeniu różnego typu publicznego i niepublicznego szkolnictwa wyższego.

Kierunek 3

Podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych pracowników administracji samorządowej poprzez objęcie ich zorganizowanymi formami szkoleń.

Kierunek 4

Rozwijanie systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego dla pracowników dąbrowskiej oświaty, ze szczególnym uwzględnieniem nauczycieli przedmiotów zawodowych, w zakresie odpowiadającym potrzebom edukacji i rynku pracy poprzez objęcie ich zorganizowanymi formami kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia zawodowego.

Kierunek 5

Poprawa możliwości zdobywania informacji oraz samokształcenia poprzez upowszechnienie nowoczesnych technik informacyjnych, modernizację bazy technodydaktycznej szkół i placówek oświatowych.

Kierunek 6

Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego w mieście m.in. poprzez utworzenie Szkolnego Ośrodka Kariery.

Kierunek 7

Poprawa stanu technicznego placówek oświatowych i bezpieczeństwa uczniów poprzez m.in. wprowadzenie programu termomodernizacji i modernizacji bazy oświatowej.

Kierunek 8

Rozwijanie i upowszechnianie nauki języków obcych ze szczególnym uwzględnieniem przedszkoli i szkół podstawowych.

Kierunek 9

Dążenie do umożliwienia uczniom niepełnosprawnym maksymalnego wykorzystania potencjalnych zdolności i możliwości poprzez zapewnienie im optymalnych warunków kształcenia na wszystkich poziomach nauczania i likwidowanie barier pomiędzy zdrowymi i niepełnosprawnymi.

Kierunek 10

Poprawienie zdolności adaptacyjnych bezrobotnych mieszkańców miasta do warunków zmieniającego się rynku pracy poprzez zapewnienie im odpowiedniej oferty szkoleń i przekwalifikowań.

Priorytet strategiczny nr 2

ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ POPRAWY ŚRODOWISKA NATURALNEGO ORAZ REWITALIZACJI OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH.

Mimo że z badań jakości powietrza w mieście i stanu czystości wód wynika, że w porównaniu z okresem wcześniejszym stan środowiska naturalnego w gminie uległ znacznej poprawie, w dalszym ciągu należy uznać go za niezadowalający.

Wpływ na środowisko naturalne mają nie tylko uciążliwe zakłady przemysłowe zlokalizowane na terenie miasta, ale również te zlokalizowane poza granicami Dąbrowy Górniczej.

Zgodnie z założeniami IV Programu działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska na lata 2001 – 2010 realizacja zrównoważonego rozwoju ma nastąpić poprzez poprawę środowiska i jakości życia obywateli Unii Europejskiej. Mając na uwadze przyszłe pełnoprawne członkostwo Polski w strukturach unijnych, polityka kraju musi być spójna z założeniami i programami Wspólnoty.

Również samorząd terytorialny powinien objąć planowaniem strategicznym te obszary życia swojego miasta, które to mają bezpośredni wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego.

Jednym z zasadniczych elementów mających co prawda nie bezpośredni wpływ na stan środowiska naturalnego, jest edukacja ekologiczna społeczeństwa zmierzająca do podniesienia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców. Należy zdawać sobie sprawę, iż droga do ekorozwoju prowadzi przez świadomość ekologiczną danej społeczności. Ocena poziomu świadomości ekologicznej jest sprawą skomplikowaną, gdyż trudno wyodrębnić miarodajną skalę, która mogłaby być w tym przypadku zastosowana. Dojrzewanie

świadomości ekologicznej następuje poprzez proces jej rozbudzenia i kształtowania.

Na budzenie świadomości ekologicznej społeczeństwa wpływ ma przede wszystkim naukowa dydaktyczna działalność szkół i uczelni. Dostrzega się potrzebę „uzbrojenia” mieszkańców miasta w podstawową, ale rzetelną wiedzę z zakresu ochrony i kształtowania środowiska i właściwego wykorzystania tej świadomości w polityce ekologicznej władz lokalnych.

Dąbrowa Górnicza zgodnie z obowiązkiem wynikającym z Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska podjęła działania zmierzające do opracowania Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami.

Poprawa jakości środowiska przyrodniczego miasta oznaczać będzie zmniejszenie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i gruntów, budowę systemu oczyszczalni ścieków, ograniczenie zanieczyszczeń powierzchniowych gruntów. Istotna w mieście będzie racjonalna gospodarka odpadami poprzez stworzenie infrastruktury do wtórnego wykorzystania odpadów, a także usuwania i bezpiecznego unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych. Zwiększeniu atrakcyjności miasta będzie także sprzyjać zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz ochrona zasobów leśnych.

Mając na względzie zachodzącą konieczność zwiększenia atrakcyjności Dąbrowy Górniczej należy zintensyfikować działania zmierzające do pełniejszej ochrony zasobów przyrodniczych będących wyrazem bioróżnorodności miasta. Bogate zasoby przyrodnicze powinny służyć rozwojowi turystyki w mieście – turystyki przyjaznej środowisku i kreowaniu zachowań proekologicznych społeczeństwa.

W celu dalszej poprawy stanu środowiska naturalnego konieczna jest dalsza modernizacja przemysłowych źródeł zanieczyszczeń na terenie miasta i regionu oraz podjęcie jeszcze bardziej konsekwentnych działań mających na celu zmniejszenie stopnia tzw. niskiej emisji. Niezbędnym będzie przeprowadzenie kompleksowej wymiany przestarzałych kotłów koksowo -

węglowych na inne ze zmniejszoną emisją pyłów i gazów (np. ekologiczne kotły gazowe, kotły na paliwo płynne).

Strategia w zakresie gospodarki odpadami zakłada m.in. objęcie zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców miasta oraz stworzenie warunków do selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów nieprzydatnych do wykorzystania. Należy zwrócić uwagę, iż miasto posiada opracowany projekt „Programu selektywnej zbiórki surowców wtórnych dla gminy Dąbrowa Górnicza”.

Niektóre dzielnice peryferyjne nie posiadają sieci kanalizacji sanitarnej dlatego też za niezbędne działanie należy uznać realizację pełnej kanalizacji miasta.

Dąbrowa Górnicza posiada obszary o walorach przyrodniczych. Zachowały się tu fragmenty krajobrazów zbliżonych do naturalnych, takich jak: torfowiska, las łęgowy, grądy, buczyny i bory sosnowe. Tak więc koniecznym jest podjęcie przez gminę działań zmierzających do ochrony tych walorów przyrodniczych. Zachowanie tych walorów istotne jest nie tylko z powodu przyjęcia założeń zrównoważonego rozwoju, ale także jako element kształtowania pozytywnego wizerunku miasta i ma na celu przełamanie stereotypu jego postrzegania jako miasta „czarnego przemysłu” i zdegradowanej przyrody.

Cel strategiczny 2

Osiągnięcie poprawy jakości środowiska poprzez systemowe oddziaływanie na redukcję zanieczyszczenia powietrza, wody oraz zagrożeń związanych z gromadzeniem i utylizacją odpadów.

Kierunek 1

Konsekwentne ograniczanie emisji pyłowej i gazowej w tym niskiej emisji.

Kierunek 2

Minimalizacja i eliminacja zagrożeń wynikających z gospodarowania odpadami poprzez systemowe porządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem ich selektywnej zbiórki.

Kierunek 3

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych poprzez kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w gminie, w tym rozbudowa systemu kanalizacji i systemu oczyszczalni przydomowych.

Kierunek 4

Intensyfikacja działań związanych z ochroną przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów objętych ochroną i terenów o wysokich walorach przyrodniczych.

Kierunek 5

Zmniejszenie oddziaływania hałasu komunikacyjnego w gminie.

Kierunek 6

Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz kształtowanie postaw „przyjaznych środowisku”.

Priorytet strategiczny nr 3

WZROST POTENCJAŁU WYTWÓRCZEGO MIASTA POPRZEZ ZWIĘKSZENIE INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI W MIEŚCIE.

Obecnie obserwuje się wciąż trwającą restrukturyzację gospodarczą miasta. Restrukturyzacja przemysłu hutniczego oraz praktyczna likwidacja górnictwa węgla kamiennego na obszarze Dąbrowy Górniczej spowodowały wyjątkową sytuację społeczno-gospodarczą w mieście. Mimo powstania w ostatnich latach wielu nowoczesnych przedsiębiorstw, lokalny rynek pracy jest w dalszym ciągu zdominowany przez tradycyjne zakłady przemysłowe, do których należą Huta Katowice i Zakłady Koksownicze „Przyjaźń”.

Miasto powinno wspierać rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw jako sektora zwiększającego podaż miejsc pracy oraz wzbogacającego strukturę zatrudnienia. Należy stworzyć dogodne warunki dla nowych inwestorów z tego sektora, zapewnić im łatwy dostęp do informacji, wspierać system poręczeń kredytowych i instytucje świadczące usługi dla MŚP.

Priorytetową wydaje się być potrzeba wzmocnienia innowacyjności gospodarki miasta poprzez rozwój nowych działalności, produktów i przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem sektora usług. Jest to wymóg wynikający z nieuchronności procesów schyłkowych, które dotyczą tradycyjnych sektorów gospodarki w mieście i regionie.

Ważne jest wspieranie procesów innowacyjnych, szczególnie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Firmy te są nośnikami innowacyjnych rozwiązań oraz kreatorami nowych miejsc pracy. Potencjały wzrostu innowacyjności gospodarki miasta wydają się tkwić również w: przetwórstwie węgla kamiennego, energetyce, budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych.

O wzroście innowacyjności gospodarki decyduje atrakcyjność inwestycyjna miasta, jak i całego jego otoczenia zewnętrznego. Wpływa ona na sposób postrzegania gminy zarówno przez potencjalnych, jak i już funkcjonujących w mieście inwestorów krajowych i zagranicznych.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż jednym z największych atutów miasta jest jego położenie na styku uprzemysłowionego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i Jury Krakowsko-Częstochowskiej o wybitnych walorach krajobrazowych. W związku z powyższym rozwój usług turystycznych powinien być traktowany priorytetowo. Stwarza to konieczność podejmowania działań w zakresie promocji produktu turystycznego. W Dąbrowie Górniczej sektor turystyczny może stać się czynnikiem wzrostu gospodarki miasta, jak i całego regionu.

Cel strategiczny 3

Wspieranie działań mających na celu rozwój małych i średnich przedsiębiorstw poprzez aktywizację lokalnych przedsiębiorców oraz przyciąganie potencjalnych inwestorów.

Kierunek 1

Tworzenie kompleksowego systemu wsparcia organizacyjnego i merytorycznego dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw jako sektora tworzącego nowe miejsca pracy, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji sektora usług jako sektora alternatywnego dla dotychczasowych gałęzi gospodarczych w mieście.

Kierunek 2

Tworzenie zintegrowanego systemu wspierania MŚP w zakresie nowoczesnych technik zarządzania, marketingu i finansowania działalności gospodarczej.

Kierunek 3

Koordynowanie procesu rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej niezbędnej dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Kierunek 4

Intensyfikacja działań mających na celu efektywną promocję terenów inwestycyjnych oraz wzmocnienie wsparcia inwestycyjnego tych terenów, w tym terenów objętych specjalną strefą ekonomiczną.

Priorytet strategiczny nr 4

ROZBUDOWA I UNOWOCZEŚNIENIE SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO I TRANSPORTOWEGO W MIEŚCIE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM DZIELNICY CENTRUM ORAZ OSIĄGNIĘCIE W MIEŚCIE WYSOKICH STANDARDÓW W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

Rozwój miasta podobnie jak i całego województwa powinien opierać się między innymi na rozbudowie systemu transportowego i komunikacyjnego. Udrożnienie i integracja układu komunikacyjnego oraz zwiększenie dostępności transportowej miasta przyczyni się bezpośrednio do poprawy płynności poruszania na terenie całego regionu. Realizacja powyższego działania przyczyni się również do poprawy bezpieczeństwa podróżowania i transportu oraz umożliwi szybsze przemieszczanie się mieszkańców i podróżujących na terenie miasta.

Mając na uwadze plany rozwojowe gminy należy zwrócić uwagę na dogodne położenie miasta. Dąbrowa Górnicza leży na styku dwóch ważnych szlaków, które stanowią drogi krajowe nr 94, 1 oraz dróg wojewódzkich nr 796, 790 i 91. Fakty te, jak również integracja z systemem drogowym województwa stwarzają dla miasta szansę włączenia do transeuropejskiej sieci komunikacyjnej, co stanowić będzie jeden z najważniejszych czynników rozwojowych miasta.

Dążeniu do kompleksowego rozwiązania problemów komunikacyjnych w mieście służy opracowanie wykonane przez Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej z Krakowa pod nazwą „Polityka transportowa dla Dąbrowy Górniczej”. W przedmiotowym dokumencie zawarto szereg wniosków odnoszących się do strategii komunikacyjnej, mającej na celu poprawę

funkcjonowania komunikacji w perspektywie wieloletniej oraz propozycje konkretnych rozwiązań.

Istotnym problemem występującym w układzie drogowym jest brak na większości przystanków autobusowych peronów służących do wysiadania połączonych z systemem chodników, wiat przystankowych spełniających obecne wymogi ustawodawcze. Ponadto w związku z ciągłym wzrostem natężeń ruchu kołowego niezbędnym jest w obszarze Centrum Miasta wyznaczenie pasów ruchu typu „BUS” przeznaczonych wyłącznie do ruchu autobusowej komunikacji miejskiej.

Mając na uwadze przyrost liczby pojazdów w mieście i regionie koniecznym wydaje się podjęcie działań inwestycyjnych, które nie tylko spowodują polepszenie jakości podróżowania w mieście, ale również inwestycji, których realizacja ma zachęcić mieszkańców miasta do skorzystania z alternatywnych środków transportu. W związku z powyższym zasadnym jest uwzględnienie we wszystkich opracowywanych projektach inwestycji drogowych oraz modernizacji i przebudowy dróg potrzeb ruchu rowerowego. Uznaje się również za niezbędne podejmowanie działań na rzecz popularyzacji komunikacji rowerowej na terenie gminy

Jednocześnie mając na uwadze zadania gminy zasadnym wydaje się ujęcie jako kierunku strategicznego kwestii dotyczącej zaopatrzenia w wodę odpowiadającą określonym parametrom jakościowym odbiorców z terenu miasta.

Cel strategiczny 4

Modernizacja lokalnych układów komunikacyjnych, wodociągowych, i kanalizacyjnych, zapewniających wysoki poziom usług świadczonych odbiorcom wewnętrznym i zewnętrznym.

Kierunek 1

Połączenie w perspektywie wieloletniej, lokalnego systemu przewozu osób i towarów z transeuropejską siecią komunikacyjną.

Kierunek 2

Udrożnienie układu komunikacyjnego miasta i jego integracja z układem komunikacyjno – transportowym regionu.

Kierunek 3

Poprawa stanu istniejących dróg i wiaduktów w mieście oraz budowa nowych odcinków dróg uzupełniających istniejącą sieć drogową.

Kierunek 4

Unowocześnienie i rozbudowa systemów sterowania ruchem w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu w mieście.

Kierunek 5

Zapewnienie podróżującym komunikacją miejską odpowiednich standardów bezpieczeństwa poprzez dostosowanie przystanków autobusowych do wymogów ustawowych oraz dokonanie niezbędnej przebudowy układu drogowego w Centrum Miasta celem wyznaczenia pasów ruchu typu „BUS”.

Kierunek 6

Rozwijanie sieci ścieżek rowerowych w mieście i popularyzacja komunikacji rowerowej w mieście jako alternatywnego środka transportu.

Kierunek 7

Zapewnienie wysokiej jakości dostarczanej do odbiorców wody poprzez stałą modernizację i rozwój sieci wodociągowej oraz urządzeń technologicznych na stacji uzdatniania wody, jak również ciągłą i kompleksową kontrolę jej jakości

Priorytet strategiczny nr 5

TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU REKREACJI, TURYSTYKI I KULTURY W MIEŚCIE.

Występowanie na obrzeżach miasta licznych kompleksów leśnych oraz zbiorników czystej wody tworzy niebagatelny potencjał dla rozwoju turystyki i rekreacji. Te naturalne warunki mogą odegrać bardzo ważną rolę w rozwoju miasta i tworzeniu jego pozytywnego wizerunku. Charakterystycznymi cechami środowiska przyrodniczego Dąbrowy Górniczej są : sąsiadowanie ze sobą terenów o bogatej, naturalnej strukturze przyrodniczej z całkowicie przekształconymi przez człowieka terenami miejskimi i przemysłowymi oraz duża ilość, różnorodność i bogactwo terenów cennych przyrodniczo. Promocja unikatowych walorów środowiska może przyczynić się do rozwoju turystyki indywidualnej i edukacyjnej oraz pobudzić zainteresowanie miastem ze strony organizatorów turystyki. Podobne korzyści można osiągnąć poprzez promocję terenów rekreacyjnych, które stanowią doskonałe zaplecze dla organizowania weekendowego wypoczynku i aktywnych form spędzania wolnego czasu. Sektor turystyczno – rekreacyjny powinien być postrzegany jako czynnik stymulujący rozwój małej przedsiębiorczości. Ewentualne inwestycje w sferze turystyki i rekreacji przyniosłyby miastu korzyści takie jak: utworzenie nowych miejsc pracy oraz wpłynęłyby na poprawę ładu przestrzennego i ochronę środowiska.

Obecna baza i infrastruktura związana z turystyką i rekreacją wymaga kompleksowej rozbudowy i modernizacji. Podniesienie atrakcyjności turystycznej przyczyni się do rozwoju działalności związanych z turystyką, gastronomią, wypoczynkiem i rekreacją.

Również stan obiektów kultury i sportu pozostawia wiele do życzenia. Przedmiotowe obiekty wpływają na wizerunek miasta, należy więc znaleźć

odpowiednie źródła finansowania umożliwiające przeprowadzenie ich kompleksowej modernizacji.

Cel strategiczny 5

Poszerzenie oferty miasta poprzez wykorzystanie jego możliwości w zakresie rekreacji, turystyki i kultury skierowanej do odbiorców wewnętrznych i zewnętrznych.

Kierunek 1

Podnoszenie rangi rekreacji, turystyki i kultury w mieście oraz zintensyfikowanie działań zmierzających do zróżnicowania i wzrostu jakości usług w powyższych obszarach.

Kierunek 2

Ukazywanie i promowanie walorów krajobrazowo - przyrodniczych Dąbrowy Górniczej oraz upowszechnienie wiedzy o nich wśród mieszkańców miasta i regionu.

Kierunek 3

Modernizacja placówek i instytucji kultury umożliwiające im prowadzenie działalności dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb i zainteresowań odbiorców.

Kierunek 4

Stworzenie warunków dla rozwoju sportu, rekreacji i kultury poprzez zapewnienie stabilnego systemu zarządzania i finansowania wymienionych obszarów w mieście.

Kierunek 5

Zapewnienie warunków do ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Priorytet strategiczny nr 6

ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZYGMINNEJ I MIĘDZYNARODOWEJ.

W założeniach strategii województwa śląskiego Dąbrowa Górnicza wraz z miastami ją otaczającymi została zaliczona do tego samego obszaru problemowego, co w praktyce oznacza nie tylko możliwość, ale przede wszystkim konieczność bliskiej współpracy międzygminnej w celu rozwiązywania wspólnych problemów.

Ożywienie współpracy międzygminnej, szczególnie między miastami Zagłębia umożliwi określenie wspólnej płaszczyzny problemowej, a poprzez wymianę doświadczeń umożliwi sprawniejsze rozwiązywanie określonych kwestii.

Po II wojnie światowej miasta bliźniacze miały wielki wpływ na zapewnienie pokoju wśród krajów zachodnioeuropejskich, przewyższając narodowe uprzedzenia. Miały więc swój udział w budowie zjednoczonej Europy. Współpraca miast bliźniaczych dostarcza sposobności do poznania różnych problemów swoich sąsiadów, wzmacnia zainteresowanie ludzi zagadnieniami związanymi z budową zjednoczonej Europy. Współpraca z krajami Unii Europejskiej i krajami Europy Środkowej i Wschodniej będzie przyczyniać się do odnowienia dawnych związków między Wschodem a Zachodem.

Nawiązanie wspomnianych kontaktów stworzyłoby szansę dla rozwijania działań promocyjnych, ukazujących wszechstronny potencjał miasta z wykorzystaniem najnowocześniejszych nośników informacji. Należy w tym miejscu zaakcentować rolę promocji miasta, która w ostatnich latach coraz bardziej zyskuje na znaczeniu. Promocja sama w sobie nie jest w stanie doprowadzić miasta do rozkwitu, lecz długofalowa i konsekwentna akcja promocyjna może pomóc w jego odrodzeniu, pomagając ukształtować wizerunek miasta jako ośrodka wiarygodnego, atrakcyjnego i jedyne w swoim rodzaju, przedstawiając na zewnątrz jego zalety, skupiając na nim uwagę

inwestorów krajowych i zagranicznych, mobilizując mieszkańców i czyniąc z nich zaangażowanych uczestników działań promocyjnych.

Przedmiotem działań promocyjnych jest bowiem produkt miejski, który jest zbiorem jego cech, stanowiącym rezultat działań ludzi, podejmowanych na przestrzeni wielu lat. W procesie promocji miasto szuka klientów, którzy zainteresowani są produktem o właśnie takich, określonych cechach. Produktem miasta są rezultaty każdej działalności, jaka odbywa się na jego obszarze, podejmowanej z myślą o zaspokojeniu czyichś potrzeb i dostarczeniu komuś korzyści.

Bezpośredni przedmiot promocji miasta jest zawsze elementem składającym się na szeroko pojęty wizerunek miasta. Podstawą jego określenia są cechy obszaru, identyfikowane i składające się na obraz miasta. Miasto podejmując określone działania przedstawia potencjalnym klientom zbiór walorów, mający złożyć się na ich indywidualny odbiór zalet lokalnych zasobów. W swoich działaniach promocyjnych zmierzających do kształtowania pozytywnego wizerunku miasta należy uwzględnić dwa kierunki promocji, tj. promocję skierowaną do wewnątrz (przedstawienie miasta w odpowiedni sposób jego mieszkańcom, członkom RM, przedsiębiorcom, przedstawicielom lokalnych lobby i innym odbiorcom wewnętrznym) oraz na zewnątrz, obejmującą kreowanie owego wizerunku dla potencjalnych klientów innych miast, gmin, władz centralnych, instytucji zagranicznych i innych odbiorców zewnętrznych.

Poprzez promocję wewnętrzną miasto może uzyskać akceptację zamierzeń promocyjnych przez lokalną społeczność oraz doprowadzić do identyfikacji mieszkańców z miastem.

Cel strategiczny 6

Stworzenie trwałych ram dla koordynowania wspólnych działań na szczeblu międzygminnym i międzynarodowym.

Kierunek 1

Rozwijanie bieżącej współpracy z sąsiednimi miastami i gminami polegającej na wymianie doświadczeń i wypracowaniu wspólnych stanowisk w sprawach o znaczeniu lokalnym.

Kierunek 2

Nawiązanie partnerskiej współpracy na zasadzie miast bliźniaczych z miastami m.in. Unii Europejskiej, Europy Środkowej i Wschodniej, celem wymiany wspólnych doświadczeń.

Kierunek 3

Zwiększenie zdolności absorbowania zewnętrznych środków wsparcia finansowego pochodzących m.in. z funduszy poakcesyjnych UE.

Kierunek 4

Podjęcie zintensyfikowanych działań na rzecz zwiększenia wiedzy mieszkańców miasta o Unii Europejskiej.

Kierunek 5

Wspieranie powstawania i funkcjonowania instytucji (placówek) integracji europejskiej.

Kierunek 6

Kreowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród odbiorców wewnętrznych i zewnętrznych m.in. poprzez propagowanie informacji o mieście i jego zaletach oraz agresywną promocję oferty lokalnej.

Priorytet strategiczny nr 7

OŚIĄGNIĘCIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ROLNICZYCH OBSZARÓW MIASTA.

„Spójna polityka strukturalna rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa” zakłada dążenie do osiągnięcia na terenach wiejskich równowagi rozwojowej, polegającej na kojarzeniu ze sobą celów produkcyjnych, ekonomicznych, społecznych i środowiskowych. Wskazania i kierunki przekształceń zawarte we wspomnianym dokumencie wyznaczają zakres zadań również dla naszego miasta, w którym z działalnością rolniczą związane jest ponad 17 tys. osób.

Przeważająca część gruntów została przekształcona antropogenicznie, a gleby uległy poważnej degradacji. Przeprowadzona waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej gleb w mieście Dąbrowa Górnicza, będąca elementem diagnozy stanu środowiska wskazała na występowanie w mieście obszarów, gdzie wskazana jest selektywna uprawa roślin jadalnych oraz miejsc, na których uprawa roślin jadalnych jest niewskazana.

Grunty zaliczone do kategorii B, gdzie wskazana jest selektywna uprawa roślin jadalnych stanowią większość użytków rolnych na omawianym terenie. Tworzą one zwarte kompleksy w okolicach : Trzebieszawic, Ujejsca, Łęki, Strzemieszyc Wielkich oraz Okradzionowa i Błędowa.

Gleby zakwalifikowane do kategorii C, na których uprawa roślin jadalnych jest niewskazana to tereny wokół Zakładów Koksowniczych „Przyjaźń” i PHS „Huta Katowice”, a także obszary znajdujące się na : południe od Tucznawy, na północ i wschód od Ząbkowic, na północ i południe od Trzebieszawic oraz w Śródmieściu.

Z obserwacji wynika, iż pogłębiająca się w ostatnich latach tendencja do odłogowania gruntów oraz niska wartość bonitacyjna większości gleb dodatkowo pomniejszają znaczenie rolnictwa jako gałęzi gospodarki w mieście.

Działania miasta w stosunku do obszarów rolniczych będą skoncentrowane m.in. na działaniach zmierzających do racjonalnego wykorzystania zasobów w sposób, który odpowiada w pełni ich przyrodniczym walorom, klasie bonitacji oraz stopniu skażenia.

Koniecznym działaniem gminy zmierzającym do realizacji powyższego priorytetu wydaje się być działalność mająca na celu wspieranie działań w zakresie modernizacji sektora rolniczego w Dąbrowie Górniczej. Przeobrażenia obejmujące zarówno organizację, profil i jakość produkcji pozwolą na stworzenie nowych możliwości rozwojowych gospodarstw rolnych. Powyżej wspomniane zmiany związane będą z restrukturyzacją rolnictwa oraz wielofunkcyjnym rozwojem obszarów rolniczych na terenie gminy, poprzez rozwój infrastruktury społecznej, gospodarczej i technicznej.

Cel strategiczny 7

Zapewnienie mieszkańcom terenów rolniczych godnych warunków życia i pracy poprzez wspieranie działań zmierzających do zmodernizowania sektora rolniczego.

Kierunek 1

Zapewnienie pomocy producentom z sektora rolniczego w dostosowaniu do norm i standardów jednolitego rynku europejskiego.

Kierunek 2

Wspieranie różnorodnych form doradztwa dla uczestników obrotu rolnego z terenu miasta.

Kierunek 3

Wspieranie modernizacji i przeprofilowania produkcji rolnej na terenie Dąbrowy Górniczej.

Priorytet strategiczny nr 8

POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW MIASTA, WARUNKÓW ŻYCIA ORAZ BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO.

Dążąc do rozwoju gospodarczego miasta należy uwzględnić priorytety i cele, których konsekwentna realizacja zapewni mieszkańcom miasta polepszenie jakości życia. Przyjazne warunki życia oznaczają powszechny, pełny, niezależny od poziomu finansowego dostęp społeczności lokalnej do m.in. opieki zdrowotnej i szeroko rozumianej profilaktyki zdrowotnej oraz systemu pomocy społecznej.

Mając na uwadze konieczność ograniczenia niekorzystnych zjawisk związanych z marginalizacją i patologią społeczną należy zintensyfikować działania dotyczące wspierania powyższych grup społeczeństwa lokalnego zagrożonych tymi zjawiskami.

Dlatego też należy wspierać zarówno działania instytucjonalne, jak i inicjatywy mieszkańców w organizacji pomocy społecznej.

Cel strategiczny 8

Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Dąbrowy Górniczej i zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń medycznych najwyższej jakości oraz doskonalenie funkcjonowania systemu pomocy społecznej w mieście.

Kierunek 1

Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób trzeciego wieku oraz grup o zwiększonym ryzyku zachorowań.

Kierunek 2

Kreowanie promocji zdrowia i zdrowego trybu życia.

Kierunek 3

Tworzenie warunków do rozwoju opieki długoterminowej i hospicyjnej.

Kierunek 4

Tworzenie planów zabezpieczenia medycznych działań ratowniczych.

Kierunek 5

Zwiększenie efektywności świadczenia pomocy społecznej.

Kierunek 6

Tworzenie warunków dla stowarzyszeń, fundacji, organizacji pozarządowych w celu ich rozwoju i samoorganizacji poprzez realizację zadań własnych gminy w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Kierunek 7

Zwiększenie efektywności działań związanych z leczeniem osób uzależnionych od alkoholu.

Kierunek 8

Tworzenie warunków do udzielania pomocy rodzinom, w których występuje problem choroby alkoholowej, przemocy domowej oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Kierunek 9

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, mającej na celu zapobieganie powstawania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz przeciwdziałanie narkomanii.

Priorytet strategiczny nr 9

POPRAWA WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH ORAZ DOSTĘPNOŚCI MIESZKAŃ SOCJALNYCH I KOMUNALNYCH DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA.

W Dąbrowie Górniczej jednym z podstawowych problemów jest brak dostatecznych zasobów mieszkaniowych. Obecne zasoby w stopniu niewystarczającym zaspokajają potrzeby społeczności lokalnej. Do zadań własnych gminy należy tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Gmina na zasadach określonych w obowiązującej od 10.07.2001 r. Ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego jest zobowiązana do zapewnienia lokali socjalnych i zamiennych, a także do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. W skali miasta niezbędne jest również przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Rozmiary budownictwa mieszkaniowego w gminie są bowiem niewystarczające w stosunku do potrzeb.

Obecnie mieszkaniowym zasobem gminy administruje Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych posiadając na terenie miasta 6 Administracji Domów Mieszkalnych. Ze względu na stan techniczny budynków konieczne jest przeprowadzenie prac remontowych oraz modernizacyjnych takich jak m.in. : remont dachów, wymiana okien, wymiana instalacji wewnętrznej, remont balkonów, docieplanie ścian itp.

Jak wynika z analiz lat ubiegłych odzysk lokali mieszkalnych i socjalnych w istniejących zasobach mieszkaniowych gminy nie zabezpieczył i nie zabezpiecza w pełni występujących potrzeb. W związku z tym zachodzi konieczność zabezpieczenia środków finansowych na budowę lub adaptację budynków z przeznaczeniem na lokale mieszkalne i socjalne.

Wyznaczone w niniejszej strategii miasta kierunki działań stanowią oś dla opracowanego przez Wydział Lokalowy i przyjętego uchwałą nr VII/132/2003 Rady Miejskiej z dnia 26.03.2003 r. programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2003 – 2007. W przedmiotowym programie zawarto bowiem szczegółowy opis przyszłych działań gminy w obszarze polityki mieszkaniowej.

Cel strategiczny 9

Poprawa warunków mieszkaniowych oraz zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych w mieście.

Kierunek 1

Racjonalizacja wykorzystania i modernizacja istniejących zasobów mieszkaniowych miasta.

Kierunek 2

Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Kierunek 3

Rozwijanie współpracy z pozostałymi zarządami w zakresie pozyskiwania ekonomicznie uzasadnionych nowych mieszkań na potrzeby socjalne mieszkańców.

Priorytet strategiczny nr 10

ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM MIASTA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO.

Miasto realizując swoje obowiązki w stosunku do mieszkańców powinno zapewnić im maksymalny stopień bezpieczeństwa. W tym celu należy zintensyfikować działania zmierzające do zagwarantowania porządku publicznego.

Obserwowanemu w społeczeństwie globalnemu wzrostowi poczucia zagrożenia towarzyszy wzrost oczekiwań na lepszą efektywność organów ścigania w zapobieganiu patologiom i ich zwalczaniu. Nie ulega wątpliwości, że najbardziej dotkliwa dla ogółu Dąbrowian jest przestępczość określana przez prawników jako drobna. Wynika to z faktu, że odczuwane przez obywatela bezpieczeństwo opiera się na jego codziennych doświadczeniach, jak czuje się na ulicy, na terenie swojego osiedla, w sklepie czy na spacerze. Niepokój wywołują wszelkie przejawy braku ładu społecznego, choćby najdrobniejsze, dlatego też rośnie rola Straży Miejskiej, jako formacji pełniącej szczególną rolę w zwalczaniu i przeciwdziałaniu popełnianiu wykroczeń.

Samorząd terytorialny wspólnie z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w mieście muszą zintensyfikować systematyczne działania prewencyjne, odnoszące się do przestępczości, patologii społecznych, skutków wypadków, anomalii pogodowych i katastrof, poprzez pełną integrację systemów technicznych Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, służb ratowniczych i innych.

Chcąc zapewnić mieszkańcom miasta maksymalny poziom bezpieczeństwa należy pamiętać, iż termin ten nie dotyczy jedynie kwestii związanych z przeciwdziałaniem przestępstwom i wykroczeniom, ale również odnosi się do ratowania życia i zdrowia, pomocy w usuwaniu awarii technicznych, skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na konieczność kontynuowania i rozszerzania działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży. Realizacja powyższego priorytetu strategicznego musi być oparta na planowaniu działań i współpracy różnych instytucji. Działania restrykcyjne, walka z przestępczością, brak tolerancji dla najdrobniejszych nawet nagannych zachowań, walka z patologiami, zjawiskami kryminogennym, pomoc ofiarom oraz zapobieganie klęskom żywiołowym - to tylko część działań, które powinny być realizowane w ramach tego obszaru. Nieodzowna jest tu konsekwencja, systematyczność oraz współpraca samorządu ze służbami i instytucjami zajmującymi się sprawami bezpieczeństwa.

Cel strategiczny 10

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców miasta

Kierunek 1

Zintensyfikowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i porządku publicznego.

Kierunek 2

Rozbudowa systemu ostrzegania i alarmowania ludności miasta.

Kierunek 3

Doskonalenie przepływu informacji pomiędzy służbami, inspekcjami i strażami.

Kierunek 4

Podniesienie poziomu świadomości młodzieży szkolnej w zakresie bezpieczeństwa.

Priorytet strategiczny nr 11

BUDOWA SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO DĄBROWY GÓRNICZEJ.

W związku z procesem włączenia Polski w system gospodarki europejskiej koniecznym jest zwiększenie zastosowania informacyjnych systemów wyposażenia administracji publicznej. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż obecnie mało rozbudowana infrastruktura dostępu do informacji i usług publicznych on – line dodatkowo utrudnia funkcjonowanie przedsiębiorstw we wszystkich aspektach ich działalności. Konieczność zapewnienia dostępu do informacji i usług publicznych on – line dotyczy nie tylko podmiotów gospodarczych, lecz również odnosi się do wszystkich mieszkańców miasta i odbiorców zewnętrznych.

Mając na celu budowę infrastruktury społeczeństwa informacyjnego gmina powinna zintensyfikować działania zmierzające do poprawy warunków dostępu do Internetu, warunków do rozwoju komunikacji e - społeczeństwo. Powyższe przedsięwzięcia spowodują bowiem poprawę warunków dostępu do informacji publicznej, publicznych e – usług świadczonych drogą elektroniczną. W związku z powyższym koniecznym wydaje się upowszechnienie wykorzystania technologii społeczeństwa informacyjnego w pracy administracji samorządowej i organach publicznych oraz rozwój elektronicznych usług dla ludności.

Niebagatelny czynnikiem oddziałującym na rozwój kraju, regionu i samej Dąbrowy Górniczej będzie miało wprowadzenie i rozwijanie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego. Internet jest bowiem najsilniejszym narzędziem służącym redukowaniu różnicowań regionalnych w dostępie do informacji i bezpiecznych usług elektronicznych. Dlatego też rozwój tej właśnie infrastruktury wpłynie na podwyższenie jakości życia mieszkańców, zmniejszenie kosztów funkcjonowania i zwiększenie efektywności administracji publicznej, przełamanie barier dotyczących

„cyfrowego wykluczenia”, łatwiejszy dostęp do informacji dla ludności i przedsiębiorców, jak i na zwiększenie atrakcyjności lokalizowania różnego typu działalności gospodarczej, w tym bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

Cel strategiczny 11

Stworzenie dla społeczeństwa systemu informacyjnego w oparciu o nowoczesne techniki informacyjne i komunikacyjne.

Kierunek 1

Budowa społeczeństwa opartego na wiedzy

Kierunek 2

Zapewnienie możliwości dostępu do Internetu mieszkańcom miasta, w tym głównie młodzieży oraz społeczeństwu na terenach zielonych.

Kierunek 3

Stworzenie przejrzystej i przyjaznej komunikacji z administracją publiczną – usługi on – line.

Kierunek 4

Informatyzacja wszelkich procesów i procedur w administracji publicznej.